

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **JUDr. Jana Dudková**, advokátka se sídlem Opletalova 4, Praha 1, správce konkurzní podstaty úpadce Hotelinvest, a. s., se sídlem Nekázanka 4, Praha 1, zast. JUDr. Věrou Babíčkovou, advokátkou se sídlem Vodičkova 33, Praha 1, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hl. m. Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2009, č. j. 10 Ca 238/2007 – 73,

takto:

I. Kasační stížnost v části směřující do výroku I. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2009, č. j. 10 Ca 238/2007 – 73, se odmítá.

II. Kasační stížnost v části směřující do výroků II. a III. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2009, č. j. 10 Ca 238/2007 – 73, se zamítá.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě žalobkyně (dále „stěžovatelka“) napadá výše označené usnesení Městského soudu v Praze (dále „městský soud“), jímž byla žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2007, č. j. 14736/07-1500-106054 vyloučena k samostatnému projednání a bude dále vedena pod sp. zn. 10 Ca 63/2009; dále byla předmětným usnesením odmítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2004, č. j. FŘ 5044/15/03, č. j. FŘ 9819/15/03 a rozhodnutí ze dne 18. 5. 2006 č. j. FŘ 6983/15/06 z důvodu zmeškání zákonné lhůty pro její podání.

Stěžovatelka kasační stížností brojí proti všem výrokům citovaného usnesení městského soudu a namítá ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadených rozhodnutích vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud napadená rozhodnutí zrušit.

Stěžovatelka uvádí, že jí v průběhu konkurzního řízení vznikl nárok na vrácení přeplatku na dani z přidané hodnoty počínaje únorem 2001. Stěžovatelka opakovaně požádala o vrácení tohoto přeplatku, veškeré žádosti byly prvostupňovým správcem daně zamítnuty a o odvoláních rozhodl žalovaný tak, že je zamítl. Dle stěžovatelky je postup, kdy byl započítáván nadměrný odpočet na DPH, vzniklý po prohlášení konkurzu, tj. za období od února 2001, na předkonkurzní pohledávku přihlášenou do konkurzního řízení, v rozporu nejen s ust. § 14 odst. 1 písm. i) zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ale i v rozporu s nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 544/02, III. ÚS 648/04 a III. ÚS 24/05. Rozhodnutí žalovaného jsou v rozporu s právním řádem ČR a zcela ignorují i citované nálezy Ústavního soudu, který zaujal názor, že pokud by mělo být přijato výhodnější postavení finančních úřadů jako správců daně v uspokojování jejich pohledávek, pak by musel zákonodárce takové zvýhodnění formulovat explicitně, ústavně konformně a mělo by být obhajitelné. Postup podle ust. § 64 odst. 2 zákona o správě daní, tj. použití přeplatku na úhradu případného nedoplatku u jiné daně, je fakticky započtením. S ohledem na článek 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod stanovenou záruku stejné právní ochrany vlastnických práv různých vlastníků, tak závěr, že by vlastnickému právu jednoho z věřitelů téže třídy, byť by se jednalo o stát, byla poskytována ochrana zvýšená, připustit nelze.

Stěžovatelka na základě uvedené argumentace dovozuje, že žalovaný zadržováním vrácení nadměrného odpočtu DPH v částce 1 602 536 Kč za období od února 2001 do 31. 12. 2006 porušil zákon a zkrátil práva ostatních konkurzních věřitelů. Městský soud při svém rozhodování nevzal v potaz skutečnost, že napadená rozhodnutí byla v rozporu se zákonem a soud měl rozhodnout o jejich nicotnosti. Skutečnost, že rozhodnutí správních orgánů jsou v rozporu s právním řádem znamená, že s nimi nemohou být spojovány další právní důsledky, jako je například zmeškání lhůty pro podání žaloby. Stěžovatelka proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil v celém rozsahu a věc vrátil k novému projednání.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že žaloba byla ve věcech rozhodnutí ze dne 23. 11. 2004, č. j. FŘ 5044/15/03, č. j. FŘ 9819/15/03 a rozhodnutí ze dne 18. 5. 2006 č. j. FŘ 6983/15/06 podána ve smyslu ust. § 72 odst. 1 s. ř. s. opožděně a

proto soud vůbec nepřistoupil k jejímu věcnému projednání. V rámci tohoto řízení tak soud ani nemohl posoudit případnou stěžovatelkou uváděnou nicotnost žalobou napadených rozhodnutí, jakož i rozhodnutí, která jejich vydání předcházela. Dle názoru žalovaného, soud v dané věci rozhodl zcela v souladu se zákonem, když žalobu stěžovatelky pro její opožděné podání odmítl. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Předně je nutno uvést, že směřuje-li kasační stížnost proti usnesení městského soudu, kterým byla odmítnuta žaloba, přísluší Nejvyššímu správnímu soudu toliko přezkoumat, zda soud I. stupně postupoval v souladu se zákonem, aniž by se zabýval věcí meritorně. Přes ostatní stěžovatelkou uvedené argumentační důvody kasační stížnosti se proto s ohledem na její rozsah mohl Nejvyšší správní soud zabývat jen důvodem spočívajícím v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu dle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.. Námitky týkající se nezákonnosti resp. nicotnosti rozhodnutí ve věci kompletní žaloby nebo dílčích žalobních námitek nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu v tomto řízení posuzovat. V daném stadiu řízení je tedy Nejvyšší správní soud oprávněn pouze posoudit námitku nesprávného procesního postupu městského soudu při odmítnutí návrhu, jímž by případně mohlo dojít ke zkrácení stěžovatelky na jejích zákonných právech.

Důvodem odmítnutí žaloby ve třech případech, tj. ve vztahu k rozhodnutím Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu ze dne 23. 11. 2004, č. j. FŘ 5044/15/03, ze dne 23. 11. 2004, č. j. FŘ 9819/15/03 a ze dne 18. 5. 2006, č. j. FŘ 6983/15/06 byla opožděnost jejího podání.

Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán předčasně nebo opožděně, tj. není-li návrh podán ve lhůtě zákonem stanovené pro jednotlivé druhy řízení. Je–li návrh podán po uplynutí této lhůty a je-li z tohoto důvodu usnesením soudu odmítnut, nelze již o věci samé jednat. Podle § 72 odst. 1 s. ř s. lze žalobu proti rozhodnutí podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem. Ustanovení § 72 odst. 4 s. ř. s. pak vylučuje prominutí zmeškání lhůty pro podání žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2005, č. j. 5 Azs 317/2004 - 56, přístupno na www.nssoud.cz).

Z ustálené judikatury zdejšího soudu vyplývá, že uvedená lhůta platí i pro podání žaloby, kterou se žalobce domáhá vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu, přičemž závěr městského soudu o její opožděnosti nelze zpochybnit tvrzením, že rozhodnutí finančních orgánů jsou nicotná, a proto zákonná lhůta pro její podání

nemohla začít běžet (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 7 Afs 17/2005 - 42, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 2 Afs 94/2005 - 68, přístupno na www.nssoud.cz).

V daném případě bylo zjištěno, že rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2004, č. j. FŘ 5044/15/03 bylo stěžovatelce doručeno dne 29. 11. 2004, rozhodnutí ze dne 23. 11. 2004, č. j. FŘ 9819/15/03 bylo stěžovatelce doručeno téhož dne, rozhodnutí ze dne 18. 5. 2006, č. j. FŘ 6983/15/06 bylo stěžovatelce doručeno 29. 5. 2006. Žaloba ve vztahu k těmto třem rozhodnutím byla podána k poštovní přepravě dne 24. 1. 2007 a soudu I. stupně byla doručena dne 25. 1. 2007. Z uvedeného vyplývá, že se jedná o žalobu podanou zjevně opožděně, neboť byla podána po uplynutí dvouměsíční lhůty stanovené zákonem k jejímu podání.

Nejvyšší správní soud proto musel nutně dospět k závěru, že městský soud v nyní napadeném rozhodnutí stěžovatelčinu žalobu ve výroku II. odmítl správně pro opožděnost, když žaloba byla podána až dne 24. 1. 2007.

V případě výroku I. usnesení napadeného kasační stížností, kterým městský soud vyloučil v případě žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2007, č. j. 14736/07-1500-106054 k samostatnému projednání ze spisu plyne, že stěžovatelka dne 5. 11. 2007 změnila žalobní petit žaloby ze dne 24. 1. 2007. Jakkoli stěžovatelka v kasační stížnosti neuvádí, v čem spatřuje nesprávnost postupu městského soudu při vyloučení žaloby ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2007, neboť uvádí toliko, že městský soud pochybil, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné uvést následující:

Podle ust. § 39 odst. 2 s. ř. s. může předseda senátu, směřuje-li žaloba proti více rozhodnutím, usnesením každé takové rozhodnutí vyloučit k samostatnému projednání, není-li společné řízení možné nebo vhodné.

Nejvyšší správní soud se již dříve vyčerpávajícím způsobem zabýval povahou a důsledky usnesení ve smyslu ust. § 39 s. ř. s. a v rozsudku ze dne 28. 2. 2008, č. j. 5 Afs 69/2007 - 64, dostupném na www.nssoud.cz uvedl, že „zákonodárce nebrání projednání žaloby směřující proti více správním rozhodnutím v jednom řízení, naopak, takovému vyřízení věci dává obvykle přednost, což je logické – žalobce zpravidla podává žalobu proti vícero rozhodnutím tehdy, jsou-li vydána současně či nedlouho po sobě a týkají-li se souvisejících otázek. K tomu, aby se nevedlo jedno jediné řízení o celé žalobě, však může existovat řada důvodů, které lze jen těžko specifikovat v zákonném textu. Proto zákonodárce připustil, že za určitých podmínek může být každé z žalobou napadených rozhodnutí vyloučeno k samostatnému projednání, a to z důvodu nutnosti (společné řízení není z nějakého důvodu možné) nebo z důvodu vhodnosti (společné řízení sice možné je, ale existuje důvod, pro který je vhodnější přistoupit k vyloučení napadeného rozhodnutí k samostatnému projednání). Posouzení, zda je či není společné řízení možné nebo vhodné, je na předsedovi senátu; nesmí být výrazem libovůle a musí se opírat o logické a racionální důvody.“

Bez ohledu na to, zda by žalobou napadená rozhodnutí byla soudem přezkoumávána společně v jednom řízení, anebo odděleně ve dvou řízeních, je pak

v každém případě nezbytné posuzovat splnění procesních podmínek pro věcnou projednatelnost žaloby ve vztahu ke každému z napadených rozhodnutí samostatně. Je tedy nezbytné ve vztahu ke každému z nich zkoumat samostatně mj., zda se jedná o „rozhodnutí“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., případně v dalším kroku, zda žaloba byla podána včasně. Výrok soudního rozhodnutí o žalobě pak musí rozhodnout o každém z napadených rozhodnutí zvlášť, jakkoli se to nemusí nezbytně projevit ve formální struktuře výroku. Podmínky projednatelnosti žaloby v případě vyloučení věci k samostatnému projednání však musí být splněny.

V daném případě městský soud dospěl k závěru, že v souladu se změněným petitem ze dne 5. 11. 2007, je nutno posoudit žalobu ve vztahu k rozhodnutí ze dne 11. 9. 2007, č. j. 14736/07-1500-106054 jako včasnou. Soud I. stupně ji proto zcela logicky a oprávněně dle ust. § 39 odst. 2 s. ř. s. vyloučil k samostatnému projednání, neboť pouze v tomto případě byly splněny podmínky řízení a věc lze meritorně projednat. V ostatních případech, jak je shora uvedeno, soud splnění podmínek řízení nemohl konstatovat, a proto žalobu ve vztahu k ostatním rozhodnutím odmítl pro opožděnost.

Podle ust. § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Rozhodnutí, kterým soud vyloučil žaloby k samostatnému projednání je svou povahou rozhodnutím, jímž se pouze upravuje vedení řízení; tímto rozhodnutím není a nemůže být nikterak zasaženo do práv stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost v této části odmítl postupem dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, s ohledem na shora uvedenou argumentaci, neshledal kasační stížnost důvodnou, neshledal ani jiné vady, k nimž by musel dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky.

V Brně dne 25. ledna 2010

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu